

*“Geschiedenis is niet wat er is gebeurd,
geschiedenis is wat de mensen zich herinneren”*

Jan Blokker (1927-2010)

“conservatie van en educatie over de geschiedenis op IJsselmonde”

Beleidsplan 2018 - 2022 Stichting Streekarchief Eiland IJsselmonde

MMXVIII

Inhoud

<i>Inhoudsopgave</i>	2
<i>1 Introductie</i>	3
<i>2 Verbinden en netwerken</i>	5
<i>2.1 Visie</i>	5
<i>2.2 Missie en doelstelling(en)</i>	7
<i>2.3 Samenwerking met de gemeente, fondsen en andere partners</i>	8
<i>2.4 Kennisontwikkeling en kennisuitwisseling</i>	11
<i>3 De stand van zaken</i>	13
<i>4 Interne organisatie</i>	15
<i>5. De Toekomst</i>	19
<i>Colofon</i>	20

1. Introductie

*“App het verleden naar het heden! Kom en beleef hoe het vroeger was!”, dat zijn de huidige slogans van erfgoedinstellingen. Ze gebruiken erfgoed om het verleden voor bezoekers tastbaar en inzichtelijk te maken, zoals monumenten, authentieke voorwerpen, reconstructies van gebeurtenissen, verhalen, apps en interactieve websites. Het beleven staat daarbij voorop. Maar is er ook ruimte voor een dynamische benadering van erfgoed en voor kritische reflectie? Wat zijn de effecten van de nadruk op entertainment voor het leren over het verleden? Deze vragen staan centraal in *Verlangen naar tastbaar verleden*, een boek over erfgoedonderwijs en de ontwikkeling van historisch besef. Naast een theoretische uiteenzetting over multiperspectiviteit, historische afstand en historisch redeneren analyseren de auteurs enkele onderwijsprojecten over het Nederlandse slavernijverleden en de Tweede Wereldoorlog / Holocaust. Ze laten zien dat erfgoedonderwijs een rijke bron kan zijn om historisch besef te bevorderen als scholen en erfgoedinstellingen nauw met elkaar samenwerken”¹*

Jan Blokker (1927-2010) liet zich ontvallen dat “geschiedenis niet datgene is wat er gebeurd is, maar wat de mensen zich herinneren”, waarmee hij de belangrijke rol van erfgoedinstellingen, scholen en historische verenigingen zoals het Streekarchief al expliciet aangeeft.

De “Stichting Streekarchief Eiland IJsselmonde” (hierna “*het Streekarchief*” genoemd) is een vrijwilligersorganisatie die het preserveren van deze geschiedenis nastreeft. Zij doet dit door onder andere gegevens over het eiland IJsselmonde en haar bewoners, bestuur en bedrijven vast te leggen, te conserveren en toegankelijk te maken voor het nageslacht.

Voor u ligt het beleidsplan met daarin een nadere uitwerking van onze doelstellingen en hoe wij hieraan op korte en langere termijn invulling denken te gaan geven.

De collectie van het Streekarchief bestaat inmiddels uit een omvangrijke verzameling van historische boekwerken, naslagwerken, bedrijfsgegevens, genealogische gegevens, familiearchieven en andere aan IJsselmonde gerelateerde gegevens en objecten, die nog elke dag groeit door verwervingen en schenkingen. Het Streekarchief is al meer dan 30 jaar het geheugen van IJsselmonde (in 2018 bestaat zij 35 jaar), en bevat een aanzienlijke hoeveelheid culturele, historische, archeologische en demografische gegevens.

Wij willen een ondernemende instelling zijn die actief de samenwerking met andere organisaties binnen IJsselmonde zoekt, zowel inhoudelijk als financieel. Bij een samenwerking zullen veel van de huidige activiteiten van het Streekarchief blijven bestaan, omdat deze activiteiten gerekend kunnen worden tot onze “corebusiness”. Andere activiteiten kunnen wij uitbreiden of als nieuwe partneractiviteit opstarten. Het opluisteren van bepaalde activiteiten en evenementen in de regio met elementen uit de collectie van het Streekarchief en aansluiting zoeken bij het onderwijs in de regio zijn daar een voorbeeld van.

Naast de gemeente Rotterdam, zijn private fondsen, individuele donateurs belangrijke partners van het Streekarchief, maar kan de (lokale) middenstand en het bedrijfsleven, ook een toekomstige partner zijn.

---

¹ Maria Grever en Carla van Boxtel, “*Verlangen naar tastbaar verleden, Erfgoed, onderwijs en historisch besef*”, uitgeverij Verloren B.V. 2014

De samenwerking met de cultuurscout is geïntensiveerd en verdere aansluiting bij culturele partners in en uit IJsselmonde lijkt ons een logische volgende stap. Naar onze mening bestaat er in het cultuur historische element van "Islemunda" nog een lacune, waar het Streekarchief als kennisdrager van de geschiedenis van IJsselmonde een voor de hand liggende partner kan zijn.

De rol, functie en positie van het Streekarchief is nog steeds in ontwikkeling. Sommige ambities uit het vorige beleidsplan, zijn inmiddels achterhaald of hebben wij voorlopig in de koelkast moeten zetten. Zo is bijvoorbeeld de oprichting of doorgroei naar een volwaardige oudheidskamer door het financiële klimaat (mede ingegeven door de bankencrisis) niet haalbaar gebleken. Hiernaast speelt de (te) smalle vrijwilligersgroep ook een grote rol, aangezien zo'n instelling ook ruim bemenst dient te worden. Het organiseren van eigen exposities en tentoonstellingen op locatie van het Streekarchief is na de interne verhuizing naar de tweede verdieping van het stadskantoor aan de Herenwaard en de kleinere behuizing niet meer mogelijk gebleken. Ook het gebruikmaken van de publieksruimte is na de verbouwing tot XXL-vestiging niet meer toegestaan. Wel is in de publieksruimte een aantal vast opgestelde vitrines ter beschikking gesteld aan het Streekarchief en hebben wij de mogelijkheid gekregen om exposities te organiseren bij de Stichting Pameijer aan de Kreileroord, wat in 2016 al tweemaal succesvol is gebeurd.

De digitalisering van de collectie van het Streekarchief vordert gestaag, wat ook meer ruimte schept in de bezoekersruimte doordat veel stukken voortaan digitaal kunnen worden aangeboden aan de bezoekers.

De basis voor dit beleidsplan zijn interne gesprekken met het bestuur en vrijwilligers van het Streekarchief, externe partners zoals de cultuurscout IJsselmonde en het bedrijfsleven in het gebied IJsselmonde.

2. Verbinden en netwerken

2.1. Visie

De visie van het Streekarchief is gebaseerd op de doelstellingen genoemd in artikelen 1 en 2 van de stichtingsakte van het Streekarchief:

Artikel 1:

De stichting heeft ten doel het in kaart brengen van de geschiedenis van het (voormalige) eiland IJsselmonde in de ruimste zin van het woord.

Artikel 2:

De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door het verzamelen van gegevens omtrent genealogie, topografie, sociografie en archeologie van het eiland en het ter beschikking stellen van de verzamelde gegevens en het op welke wijze dan ook overdragen van kennis dienaangaande.

Wij investeren in het inzetten van vrijwilligers om de visie als genoemd in de artikelen 1 en 2 te verwezenlijken. De verzamelde gegevens zoals vermeld in artikel 2 worden hiernaast ook gecatalogiseerd en geïndexeerd, zodat zij eenvoudiger toegankelijk zijn. Ook willen wij als bestuur, samen met de vrijwilligers van het Streekarchief, een laagdrempelige organisatie blijven. Het bestuur heeft besloten om per 1 maart 2017 geen entree meer te heffen. Hierdoor is het voor de belangrijkste doelgroepen van het Streekarchief, kinderen en ouderen, geen belemmering om een bezoek af te leggen.

We willen een ondernemend instituut zijn dat actief de inhoudelijke en financiële samenwerking zoekt met andere gerelateerde instellingen op IJsselmonde. Veel van de huidige activiteiten van het Streekarchief blijven ook in de toekomst bestaan, omdat dit gerekend kan worden tot de “*corebusiness*” van het Streekarchief. Andere activiteiten kunnen we uitbreiden of als nieuwe (partner)activiteit opstarten. Voorbeelden zijn:

- Het opluisteren van bepaalde activiteiten en evenementen in de regio met elementen uit onze collectie;
- Aansluiting zoeken bij het onderwijs en de scholen in de regio;
- Aandacht voor de achtergrond en ontwikkeling van de nieuwkomers met een niet-Nederlandse achtergrond op het eiland.

Naast de gemeente Rotterdam kunnen private fondsen en (fondsen uit) het bedrijfsleven, ook een toekomstige partner zijn. Vanuit onze achtergrond gaat onze voorkeur uit naar bedrijven met een sterke binding met het eiland IJsselmonde, maar ondersteuning door creatieve industrieën, banken en de verzekeringsbranche is natuurlijk ook welkom.

Nadere samenwerking met de bibliotheek heeft al wat vruchten afgeworpen. Zo wordt er een aantal malen per jaar een gezamenlijk stamboomcafé georganiseerd in de Bibliotheek, waarbij vrijwilligers van het Streekarchief bezoekers assisteren met hun genealogische vragen.

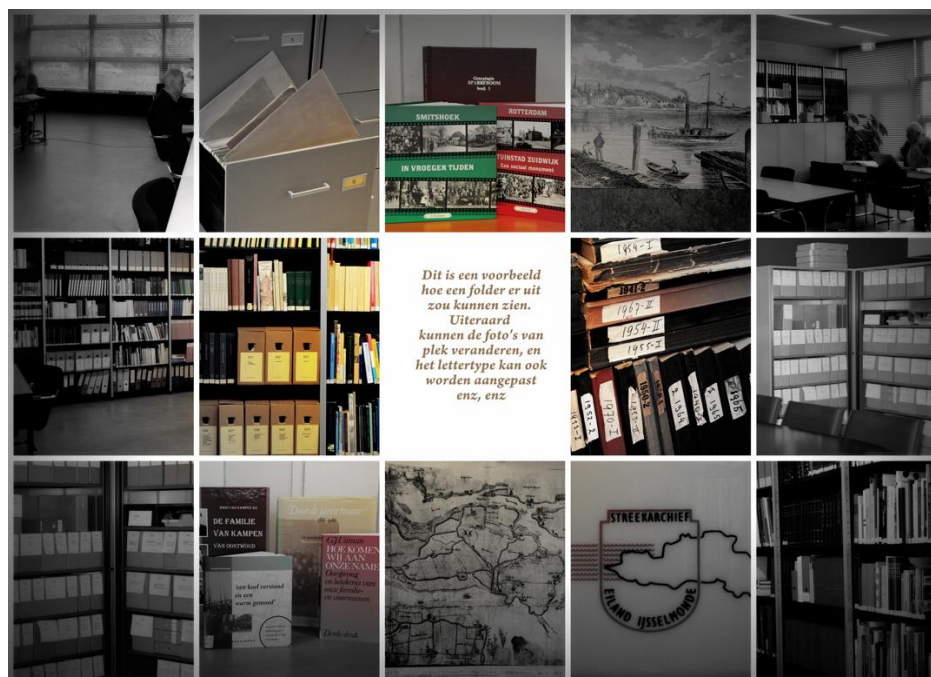
De nieuwe rol, functie en positie van het Streekarchief zijn in ontwikkeling. Er is een motie ingediend en aangenomen door de deelraad, waarin onderzoek wordt gevraagd om de (financiële) mogelijkheden tot de oprichting van een historisch museum/oudheidskamer

IJsselmonde te onderzoeken. Hoewel dit onderzoek heeft aangetoond dat dit zowel qua financiën als bemensing (nog) niet mogelijk is, heeft deze motie het Streekarchief stil doen staan bij haar eigen positie en functie, en ziet zij mogelijkheden naar de toekomst om een meer bindende rol te spelen in IJsselmonde.

Belangrijk voor nu is nog steeds het voor een langdurige periode borgen van de reeds aanwezige collecties en kennis. Een mindere importantie toekennen aan het Streekarchief, haar collecties en de betrokkenheid van haar vrijwilligers, zou op termijn zeker leiden tot een mogelijke teloorgang van het Streekarchief en het daarmee gepaard gaande verlies van kennis en historisch besef in en over IJsselmonde. Dit zal ook leiden tot het uiteenvallen van de collectie en een vermindering van de betrokkenheid van de vrijwilligers, een groot verlies op zowel materieel als immaterieel gebied voor zowel IJsselmonde en haar inwoners als geïnteresseerden in heel Nederland.

Door bestuur, medewerkers en vrijwilligers zijn in de laatste 10 jaar alleen al zo'n 48.000 manuren² geïnvesteerd in het Streekarchief.

² Gebaseerd, over de laatste 10 jaar, op gemiddeld 4 bestuursleden à 20 uur per maand en 14 vrijwilligers à 6 uur per week (op het Streekarchief) over 46 weken; vormt in totaal gemiddeld 48.240 manuren over de laatste 10 jaar, de vele vrije tijd die de vrijwilligers en bestuursleden hiernaast nog in het Streekarchief investeren is hierin niet meegenomen.

2.2. Missie en doelstelling(en)

De missie van het Streekarchief is *“het (digitaal) vastleggen van alle vormen van informatie aangaande IJsselmonde op het gebied van personen, bedrijven, families en andere wetenswaardigheden en deze informatie te faciliteren voor de bewoners, onderwijsinstellingen en andere groeperingen binnen IJsselmonde”*.

Het Streekarchief wil invulling van deze missie geven door de navolgende doelstellingen:

- *Het instandhouden van de stichting, de collecties en het bijhouden van de vrijwilligers en hun kennispotentieel;*
- *Het blijven streven naar een dagelijkse openstelling van de locatie;*
- *Laagdrempeligheid blijven nastreven door kosten voor de bezoekers minimaal te houden;*
- *Het samenwerken en actief aansluiting zoeken met andere (culturele) organisaties binnen het gebied IJsselmonde;*
- *Contacten te zoeken met de doelgroepen seniorencentra, schoolbesturen, kerkelijke instellingen en gemeente ((oud) politici/gemeenteraadsleden e.d.) voor het verkrijgen van gegevens en voorlichting aan de doelgroepen;*
- *Het (verder) digitaliseren van de reeds bestaande informatie;*
- *Samenwerking te zoeken met het Stadsarchief Rotterdam (SAR) om documenten die berusten bij het SAR voor het Streekarchief (wel of niet) gedigitaliseerd te verkrijgen en ondersteuning te verlenen bij het digitaliseringproces;*
- *Het creëren van een Beeldbank met foto's en wetenswaardigheden over straten, gebouwen en bewoners van de (deel)(gemeente) IJsselmonde;*
- *Het verkrijgen van informatie over, van en voor inwoners van IJsselmonde met een niet Nederlandse achtergrond.*
- *Het verkrijgen van substantiële financiële middelen door het aanschrijven van sponsoren en fondsen;*
- *De externe communicatie te verbeteren en te intensiveren door middel van een periodieke Nieuwsbrief en website.*
- *Het uitbrengen van historische naslagwerken en boekjes over (het eiland) IJsselmonde.*

2.3. Samenwerking met gemeente, fondsen en andere partners.

Het voortbestaan van het Streekarchief hangt grotendeels af van subsidies, donaties en ondersteuning vanuit private fondsen.

Met het betrekken van de ruimten in de Herenwaard is de exploitatiesubsidie van het Streekarchief komen te vervallen. Deze subsidie ontving het Streekarchief immers van de gemeente Rotterdam om de huurpenningen te kunnen voldoen aan de afdeling Vastgoed (OBR) van diezelfde gemeente. Met de toenmalige deelgemeente werd een gebruikersovereenkomst gesloten waarin werd bepaald dat wij de ruimten om niet konden betrekken. Na het opheffen van de deelgemeenten werd deze overeenkomst onveranderd overgenomen door de gemeente Rotterdam. Een kleine waarderingssubsidie van ongeveer €3.000,00 wordt het Streekarchief nog jaarlijks toegekend.

In het verleden werden er naast een subsidieaanvraag bij de deelgemeente IJsselmonde/Gemeente Rotterdam ook subsidie aanvragen ingediend bij gemeenten in de regio. Dit gezien de regionale functie die het Streekarchief altijd heeft bekleed op het eiland IJsselmonde. Gezien de regionale ontwikkelingen is bestuurlijk inmiddels besloten dat het Streekarchief zich meer gaat focussen op (het gebied) IJsselmonde en haar oude dorpskern, zodat wij in de regio geen subsidie meer zullen aanvragen.

De stichting heeft een vrij stabiel aantal donateurs. Hun bijdragen leveren niet genoeg op om de exploitatiekosten van het Streekarchief volledig te dekken. Eind 2014 is bestuurlijk besloten om de opbrengsten vanuit de donaties zoveel mogelijk te besteden aan het vervaardigen en verspreiden van de nieuwsbrief onder de donateurs en partners. Met betrekking tot donateurs blijft het altijd een afweging om te kiezen tussen de hoogte van de minimale donatie versus de bereidwilligheid te geven en de financiële draagkracht van de doelgroep. Toch heeft het bestuur in 2017 moeten besluiten om de minimumdonatie te verhogen van €10,00 naar €15,00 omdat door de meest recente prijsverhoging van PostNL de kosten boven de baten uitkwamen.

Tevens is begin 2017 besloten om de entreebijdrage die gevraagd wordt van incidentele bezoekers geheel af te schaffen. De wil om zoveel mogelijk bezoekers te trekken en de collectie zo breed mogelijk beschikbaar te laten zijn, zou deze toegangsbijdrage in de weg kunnen staan en dat past niet meer in onze visie.

Naast subsidie zijn wij actief op zoek naar bijdragen uit fondsen. De meeste fondsen dragen echter alleen bij aan projecten en bijzondere investeringen. Aangezien wij geen exploitatiekosten zoals huur- en energiekosten meer hebben is er iets meer financiële ruimte gekomen om wat meer initiatieven te kunnen ontplooiën.

Met de digitalisering van de collecties is de behoefte ontstaan aan een meer professionele vorm van digitale conservatie. Naast dit onderhavige beleidsplan wordt er hiertoe separaat nog een plan opgesteld met daarin verwoord hoe het informatiebeleid van het Streekarchief vormgegeven gaat worden. Hiernaast komt er beleid en komen er aanwijzingen in op welke manier het digitaliseringsproces en conservering van de digitale collectie gaat plaatsvinden. Het voorhanden hebben van een informatiebeleidsplan, een digitaliseringsplan en/of een duurzaamheidsplan is bij veel fondsen een voorwaarde om in aanmerking te komen voor

ondersteuning van digitaliseringprojecten/investeringen. Hiernaast zijn dergelijke plannen uiteraard onontbeerlijk in het kader van de verdergaande digitalisering en de professionalisering van de conservatie van digitale collecties.

Naast fondsenwerving gaan wij actief het gesprek aan met het bedrijfsleven in IJsselmonde, om hen te bewegen het Streekarchief incidenteel of structureel te ondersteunen. Bij bedrijven kunnen de belastingtechnische voordelen onder de aandacht worden gebracht die giften aan het Streekarchief met zich meebrengen. Het Streekarchief is door de belastingdienst aangemerkt als een “Algemeen Nut Beogende Instelling” (ANBI) en specifiek in de categorie “cultuur”. Sedert 1 januari 2012, geldt hiervoor dat bedrijven die onder de vennootschapsbelasting vallen, hun giften aan een culturele ANBI anderhalf keer mogen aftrekken van de vennootschapsbelasting. Een gift van € 1000,00 levert dan dus een aftrekpост van € 1500,00 op³. Naast een fiscaal voordeel, valt het ondersteunen van een (culturele) ANBI onder het predicaat “maatschappelijk verantwoord ondernemen” en levert men een fundamentele bijdrage aan de leefomgeving waarbinnen men onderneemt.

Gezien onze achtergrond zoeken wij primair aansluiting met bedrijven die een sterke historische binding met IJsselmonde hebben, maar wijzen wij uiteraard ondersteuning en interesse van andere bedrijven niet af.

Tenslotte willen wij graag aansluiting zoeken bij het culturele hart van IJsselmonde aan de Herenwaard. Zoals eerder vermeld zijn wij van mening dat wij de meest voor de hand liggende cultuurhistorische partner van “Islemunda” kunnen zijn. De verscheidenheid en uitgebreidheid van de collecties van het Streekarchief past perfect in het nieuwe hart van IJsselmonde en zou een versterking bieden aan de culturele diversiteit van “Islemunda”.

Andere vormen van (betaalde) dienstverlening zij onder andere het op verzoek samenstellen van een kwartierstaat, parenteel of genealogie voor iemand of overige historische onderzoeken gerelateerd aan IJsselmonde.

In 2016 is de website geheel vernieuwd. Het Streekarchief beschouwt haar website als de etalage waardoor de wereld naar binnen kan kijken. Eind 2016 is er van webhosting veranderd om de website de mogelijkheid te geven om (nog) meer te groeien. De uitbreidingen en verbeteringen van de website zijn een lopend proces,

³ Nadere voorwaarden, maxima en regels zijn na te lezen op www.belastingdienst.nl.

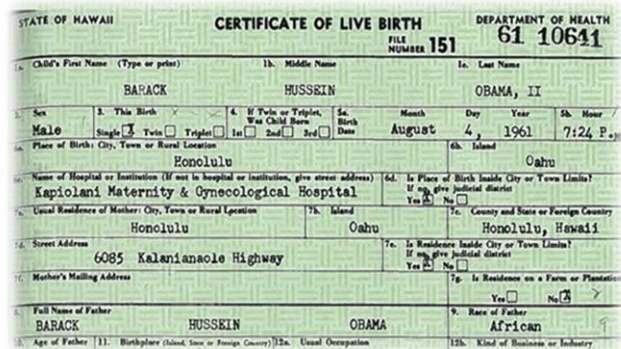

2.4. Kennisontwikkeling en kennisuitwisseling

Uiteraard is er in het Streekarchief ook ruimte voor en behoefte aan verdere kennisontwikkeling. Hoewel wij kunnen steunen op vrijwilligers met een gemêleerd kennispotentieel, zijn er uiteraard gebieden waarin wij intensivering van het potentieel nastreven. Zo is uitbreiding van de kennis op het gebied van netwerken en digitale conservatie wenselijk en zijn er nog een aantal kennisvlakken waarop dit van toepassing is.

De doelgroep van het Streekarchief is primair de bevolking van IJsselmonde, maar wordt kennisverspreiding tot ver buiten het eiland IJsselmonde natuurlijk ook nagestreefd. Wij willen de collectie zo breed mogelijk

beschikbaar stellen aan alle geïnteresseerden. Binnen de bevolking van IJsselmonde zoeken we binding met seniorenhuizen, bedrijven en scholen.

Jongeren rond de puberteit beginnen zich steeds meer te interesseren voor hun “roots”. In dit kader is het een kans voor het Streekarchief om jongeren vanuit die nieuwsgierigheid ook te interesseren voorouderonderzoek en de daaraan sterk gerelateerde (lokale) historische achtergronden en geschiedenis. Kennis van niet-Nederlandse culturen, de ontwikkeling hiervan en voorouderonderzoek over de grens is hierbij onontbeerlijk. Met name voorouderonderzoek door inwoners met een niet-Nederlandse achtergrond is een nog erg onderbelicht onderdeel van de genealogie. We zijn ook op zoek naar vrijwilligers met een niet-Nederlandse achtergrond die ervaring hebben op dit gebied.

Kennisuitwisseling streven wij na door contact en samenwerking te zoeken met seniorenhuizen, scholen en andere lokale instanties. Als mogelijke partner staat ook nog steeds de culturele werkplaats IJsselmonde “Islemunda”, en daarbinnen verdergaande samenwerkingsmogelijkheden met de bibliotheek, hoog op de agenda.

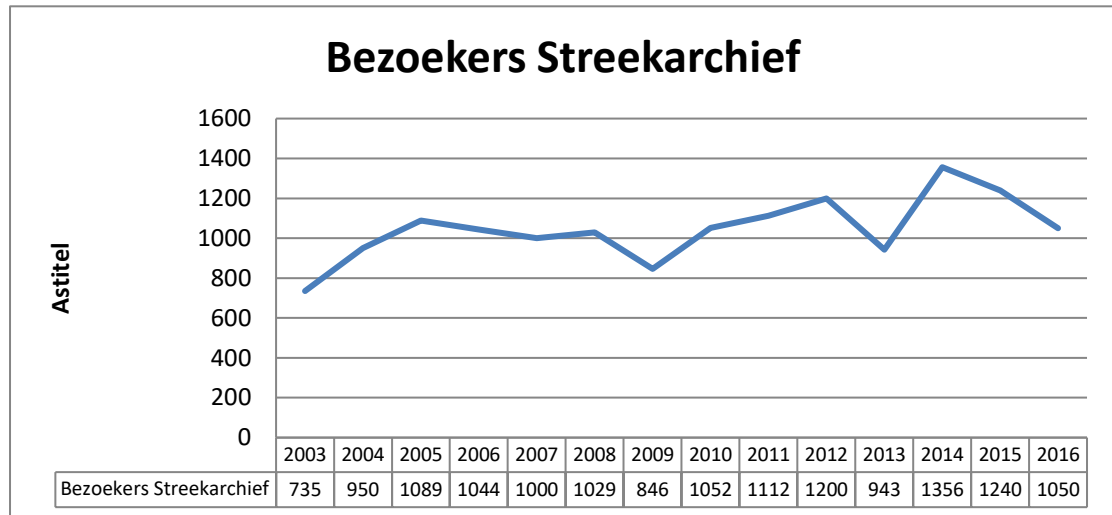
Hiernaast moeten wij constateren dat het aantal unieke bezoekers aan het Streekarchief een gering dalende lijn vertoond⁵ en archiefbezoek over het algemeen op een verminderde belangstelling kan rekenen⁶. De verspreiding van historische, genealogische en culturele informatie via internet heeft een enorme vlucht genomen. Dit is de belangrijkste reden voor de

⁵ Bezoekersaantallen over 2016 zijn bijgewerkt tot en met 31 december 2016.

⁶ Zo vermeld het beleidsplan 2012-2015 van de NGV dat het verenigingscentrum te maken heeft met een dramatische terugval (van gemiddeld 1242 in 2006 naar 649 in 2011) in het aantal bezoekers.

teruggang in landelijk archiefbezoek. Organisaties raken hierdoor ook in een soort vicieuze cirkel, waarin de wenselijke openstelling op gespannen voet komt te staan met de doeltreffendheid ervan.

Bestaansrecht van de organisatie is natuurlijk de bereikbaarheid van de collecties door de doelgroep waarvoor de collecties zijn aangelegd en worden conserveert. Vanuit financiële overwegingen moet de instelling daarnaast ook overwegen in hoeverre de collectie via internet toegankelijk kan worden gemaakt. Vanuit de doelstelling dat men de collectie aanlegt en

conserveert voor een zo breed en groot mogelijke doelgroep, zou volledige ontsluiting via internet een essentiële stap zijn. Daarentegen zal dit direct leiden tot een verminderd aantal bezoekers, en aan bezoekers wordt een deel van de inkomsten ontleend⁷.

Daarnaast hebben wij laagdrempeligheid hoog in het vaandel staan, dat was ook de voornaamste reden om de heffing van entreegeld in 2017 op te heffen.

Ondersteuning in de exploitatie door middel van subsidie, sponsoring en fondsenwerving zal ook in de toekomst noodzakelijk blijven. Hier wordt na een eventuele doorgroei naar een volwaardige oudheidskamer, geen substantiële verandering in verwacht.

Verdere of totale ontsluiting van de collecties via internet⁸ wordt voor de toekomst niet uitgesloten.

⁷ *Consumpties, kopieën enz.*

⁸ *Waarbij voor de fotocollectie nog afwijkende voorwaarden zullen gaan gelden vanwege auteursrechtelijke beperkingen en regels.*

3. De stand van zaken

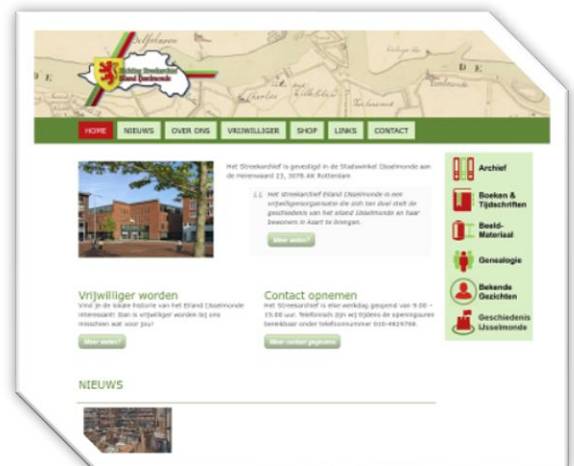
In 2018 bestaat de Stichting Streekarchief Eiland IJsselmonde 35 jaar. Al sedert 1983 is het Streekarchief het geheugen van IJsselmonde.

Het Streekarchief is in het bezit van een aantal grote en gevarieerde collecties op het gebied van demografie, genealogie, historie en overige aan IJsselmonde gerelateerde gegevens en kan bogen op een grote groep enthousiaste en zich voluit inzetende vrijwilligers. We kunnen anno 2017 inmiddels vaststellen dat de financiële situatie van de stichting nog niet helemaal rooskleurig is, maar wel stabiel. De toegewezen subsidie voor 2017 bleek voldoende om de exploitatiekosten van de locatie te dragen. Er is in 2017 iets ingeboet op het stichtingskapitaal. Dit kwam voornamelijk door de omvangrijke investeringen in ICT-middelen. Voor 2018 is wederom een bedrag van €3.000,00 aan subsidie aangevraagd en is het aantal donateurs, alsmede het bedrag aan donaties nagenoeg stabiel gebleven.

Gebleken is wel dat een bestuur gevormd door drie personen vrij smal is. In 2016 was de voorzitter langere tijd vanwege ziekte afwezig en de penningmeester heeft naast kas, website en nieuwsbrief ook nog een fulltimebaan, waardoor helaas toch een aantal zaken blijven liggen. Er is dan ook de afgelopen tijd actief gezocht naar geschikte kandidaten om het bestuur te versterken. In mei 2017 is Gerard van Winkelhoff toegetreden tot het bestuur en in november hebben we Nico Kwikkers als bestuurslid mogen verwelkomen. Helaas hebben we afscheid moeten nemen van Peter den Hartog als bestuurslid, zodat het bestuur nu uit vier personen bestaat. In het vrijwilligerscollectief van het Streekarchief is er na een jarenlange afname sinds 2016 eindelijk weer een lichte toename te zien. Er wordt door de enthousiaste vrijwilligers een verscheidenheid aan zaken opgepakt.

Het beheer en onderhoud van de website gebeurt door zorg van het Streekarchief zelf. Technisch onderhoud en nog een aantal uit te voeren uitbreidingen zijn belegd bij Henk Kuiper Webs, die ook de initiële opzet van de website heeft ontworpen en online gezet.

De website wordt gehost bij Hosting2Go, waar een (onder Fair Use Policy) onbeperkt dataverkeer en data-opslag geldt, zodat de website van het Streekarchief voorlopig weer mee kan en alle uitbreidingsplannen ook kunnen worden gerealiseerd.

Er vindt momenteel regelmatig overleg plaats tussen het Streekarchief, de beheerder van de Hervormde begraafplaats IJsselmonde (aan de Benedenrijweg) en het bestuur van de Adriaen Janskerk op Oud-IJsselmonde. De komende jaren wordt nog bekeken hoe en in welke vorm men kan gaan samenwerken en elkaar kan versterken.

Het digitaliseren van de verzameling familieberichten is afgerond. In overleg met Henk Kuiper Webs wordt er nog gekeken hoe en in welke vorm deze verzameling via de website kan worden ontsloten. Helaas is dit één van de onderwerpen die door capaciteitsgebrek zijn blijven liggen, maar die hoog op de lijst staan voor komende periode.

Bestuurlijk is besloten om de actiepuntenlijst te splitsen in een lijst met zaken die moeten gebeuren en een met zaken die leuk zijn om op termijn op te pakken. Hiernaast willen we het ambitieniveau wat temperen en in overeenstemming brengen met de capaciteiten van bestuur en vrijwilligers.

Er is weer een aanvang genomen met het digitaliseren, catalogiseren en indexereren van de fotoverzamelingen die in het bezit zijn van het Streekarchief. Dit moet uiteindelijk resulteren in een volwaardige beeldbank IJsselmonde.

De samenwerking binnen de Stichting Rotterdam is Vele Dorpen wordt gecontinueerd.

De projectgroep Kasteel en Ambachtsheren is één van de projecten die door tijdgebrek vrijwel tot stilstand is gekomen. Het project is gestopt. Het historisch en genealogisch onderzoek naar de ambachtsheren wordt wel voortgezet.

Eind 2016/begin 2017 is samen met voormalig bestuurslid en secretaris van het Streekarchief, Roelof Vennik gesproken over de totstandkoming van een (nieuw) boekje over (Oud) IJsselmonde. Nadere afspraken worden gemaakt en er wordt onderzocht of er projectsubsidie of fondsen voor te krijgen zijn. Er is inmiddels een deel van het benodigde bedrag toegekend door de Jurriaanse Stichting en er wordt nog naar aanvullende fondsen gezocht.

Er is momenteel een onderzoek gaande naar de middenstand van het oude IJsselmonde. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek (inventarisatie) wordt bekeken of hier ook een publicatie van kan worden gemaakt.

De uitgave "De Geschiedenis van Hillegersberg" (in 2008 uitgegeven door het Streekarchief), is uitverkocht. Omdat dit boekje nog steeds regelmatig en gretig aftrek vindt, is besloten een offerte aan te vragen voor een herdruk. Een subsidieaanvraag bij de gemeente Rotterdam is afgewezen, maar er worden ook fondsen aangeschreven voor deze herdruk. Afhankelijk van het resultaat hiervan wordt bestuurlijk bekeken of de investering te doen is voor het Streekarchief.

Er wordt actief onderzocht welke fondsen aansluiten bij het Streekarchief, en met betrekking tot welke projecten en doelstellingen zij het Streekarchief mogelijk kunnen ondersteunen. Het Streekarchief wordt hierin zowel door het CVD¹⁰ als de cultuurscout IJsselmonde ondersteund.

¹⁰ Centrum voor Dienstverlening, Vrijwilligerswerk Rotterdam.

4. Interne organisatie

4.1. Bestuur

Het bestuur van de Stichting Streekarchief Eiland IJsselmonde bestaat momenteel uit drie leden.

Dhr. G. (Gijs) den Hartog	Voorzitter/wnd secr.	gijsdenhartog50@gmail.com
Dhr. M. (Marcel) Verhoef	Penningmeester/PR	mverhoef1@chello.nl
Dhr. G. (Gerard) van Winkelhoff	Algemeen bestuurslid	gwinkelhoff@planet.nl
Dhr. N. (Nico) Kwikkers	Algemeen bestuurslid	nkwikkers01@kpnmail.nl

4.2. Openstelling locatie voor bezoekers

Het Streekarchief is elke werkdag geopend van 09:00 - 15:00, openingstijden voor publiek zijn 10:00 - 14:00 uur. Tijdens de zomervakantie en de kerstvakantie is het Streekarchief gesloten. Afwijkende openingstijden i.v.m. feestdagen en/of ongeplande sluitingen worden bekend gemaakt via de website van het Streekarchief en via de Nieuwsbrief die elk kwartaal uitkomt.

4.3. Vrijwilligers

De groep vrijwilligers bestaat momenteel, naast vier bestuursleden, uit een actieve kern van 14 personen, allen werkzaam in één of meerdere werkgroepen. We zien - mede door toenemende naamsbekendheid en zichtbaarheid in het gebied – dat er weer een lichte toename is in aanmeldingen van mensen die zich graag op één of meerdere vlakken willen inzetten als vrijwilliger.

4.4. Werkgroepen/projecten

- De nieuwsbrief
Ten bate van de donateurs en bevriende organisaties zoals de Hollandse vereniging voor genealogie “Ons Voorgeslacht”, de Nederlandse Genealogische Vereniging en verschillende naburige Oudheidskamers en Historische verenigingen, wordt vier keer per jaar een nieuwsbrief uitgegeven. De nieuwsbrief bevat o.a. mededelingen van het bestuur, interessante weetjes van het eiland en meestal een historisch of genealogisch artikel van de hand van één van de vrijwilligers. Hiernaast vindt men er ook nieuwtjes, aanwinsten en overige mededelingen.
- Websitebeheer en content
Het beheer van de website wordt in eigen beheer uitgevoerd. De website is sinds begin 2017 ondergebracht bij Hosting2Go en er wordt incidenteel ondersteuning verleend door Henk Kuiper Webs.
Hiernaast is er een redactie die aangeleverde teksten beoordeeld, nakijkt, eventueel aanpast en plaatst op de website.
- Onderzoek en publicaties
Ten bate van de nieuwsbrief, de website, eigen onderzoek, in het kader van

ontsluiting van informatie of in opdracht van derden, wordt er op verschillende vlakken onderzoek gedaan door vrijwilligers van het Streekarchief. Dit onderzoek vindt vaak niet uitsluitend plaats in het Streekarchief. Vaak wordt er eveneens onderzoek verricht via internet, in het Stadsarchief Rotterdam, bij naburige historische verenigingen of zelfs bij het Nationaal Archief te Den Haag. Deze onderzoeken hebben al geleid tot verschillende publicaties, zoals “De zalmvisserij te IJsselmonde”, “Eiland IJsselmonde, de Stormvloed van 1953” en “Verzamelgebouw Rotterdam Zuid (de geschiedenis van het)”. Uitgebrachte publicaties zijn (zolang de voorraad strekt) te koop in het Streekarchief.

- *Het fotobeheer/beeldbank*

Recent is er aangevangen met het toegankelijk maken van de grote collectie foto's die in het bezit van het Streekarchief zijn. Foto's worden gesorteerd, gecatalogiseerd en geïndexeerd. Hiernaast worden zij ook gescand zodat zij ook digitaal beschikbaar worden en er op termijn een volwaardige beeldbank ingericht kan worden.

- *Transcripties*

Gefotografeerde en andere gedigitaliseerde documenten en akten zijn niet altijd even leesbaar. Enerzijds is dit te wijten aan de handschriften en anderzijds aan het antieke taalgebruik. Buiten het fotograferen en digitaliseren van stukken bij o.a. het Stadsarchief Rotterdam, worden deze ook getranscribeerd en op deze wijze

leesbaar gemaakt. Hiernaast heeft het Streekarchief ook een grote collectie transcripties in het bezit vanuit de tijd dat er nog niet

gefotografeerd mocht of kon worden in de archieven en men aangewezen was op het overschrijven van documenten. Ook kan men tegen een kleine vergoeding (eigen documenten laten transcriberen door één van onze vrijwilligers.

- *Familieadvertenties*

Het verzamelen, uitknippen, inplakken en digitaliseren van familieadvertenties (rouw-, trouw- en geboorteadvertenties) uit landelijke en lokale kranten en dagbladen. De verzamelde advertenties worden hiernaast ook geïndexeerd en ingevoerd in de “Digitale Database” van het Streekarchief.

- *Public relations*

Interne en externe communicatie vanuit het Streekarchief. Het actief benaderen van ondernemers in de regio voor sponsoring en/of advertentieverkoop. Communicatie met donateurs, vrijwilligers en geïnteresseerden over aanwinsten, uitbreidingen en ander nieuws uit het Streekarchief. Aanschrijven van fondsen en instanties voor financiering projecten, tentoonstellingen en/of evenementen. Actief benaderen seniorencomplexen om aansluiting te krijgen met de daar aanwezige activiteitenbegeleiders en –organisatoren en de bewoners. Actief benaderen van onderwijsinstellingen en (basis)scholen in de regio als kenniscentrum van IJsselmonde en ter ondersteuning van door hen georganiseerde themaweken en andere evenementen.

- *Catalogiseren, indexeren en ontsluiten collecties*

Een groot gedeelte van de enorme hoeveelheid gegevens in de verschillende

collecties van het Streekarchief is nog niet gecatalogiseerd of geïndexeerd. In grote lijnen weten we wel welke gegevens de collecties bevatten, maar niet de exacte samenstelling ervan. Door verschillende vrijwilligers wordt constant gewerkt aan de ontsluiting van deze gegevens

- *Digitaliseren/scannen/fotograferen*
Naast documenten en foto's uit de verschillende collecties van het Streekarchief zelf, worden door vrijwilligers ook akten en documenten bij o.a. het Stadsarchief Rotterdam gefotografeerd. Uiteraard handelt het hier primair om documenten die betrekking hebben op IJsselmonde of haar bewoners. Naast het fotograferen worden de afbeeldingen ook gecatalogiseerd en geïndexeerd, zodat ontsluiting voor het publiek eenvoudig kan worden gerealiseerd.
- *Invoeren gegevens in de "Digitale Database" (voorheen "zoekmachine")*
Veel gegevens worden in onze "Digitale Database" verwerkt. Dit is een collectie databases in het programma Filemaker. Hierin vindt men o.a. de burgerlijke stand en doop-, trouw- en begraafregisters van gemeenten op het eiland IJsselmonde, een index van boekwerken in onze bibliotheek, bevolkingsregisters van verschillende gemeenten, en vele andere indexen van (onderdelen van) onze collecties.

4.5. Donateurs

Over het jaar 2017 telt het Streekarchief 83 donateurs. De groep donateurs is redelijk stabiel en hangt qua aantal al enige jaren rond de tachtig. Van de zich voor het Streekarchief actief inzetende vrijwilligers zijn een aantal tevens donateur van het Streekarchief.

Donateurs zijn door hun bijdrage gelijk geabonneerd op de nieuwsbrief. Er wordt onderscheid gemaakt tussen twee soorten donateurs. De nieuwsbrief abonnee voor €15,00 (sinds 1 maart 2017) per jaar en de “Vrienden van het Streekarchief”, donateurs die €20,00 of meer per jaar doneren. Zij krijgen naast de nieuwsbrief ook 10% korting op artikelen in de webwinkel van het Streekarchief. Bekeken wordt of er ook een meer vrijblijvend donateurschap kan worden ingericht, met een geringere jaarlijkse bijdrage. Dit zou in de vorm van een soort “Hart voor het Streekarchief” kunnen. Men kan ook overwegen om hier juist een meer luxere vorm van donateurschap van te maken met een hogere contributie en meer voordelen. Wat deze extra voordelen dan worden moet nog worden gezien.

5. De Toekomst

Op de korte termijn (de komende vijf jaar) staat het waarborgen van het voortbestaan van het Streekarchief als primaire doelstelling voorop. Wij denken dit te kunnen bewerkstelligen door:

- Samenwerking te zoeken met de culturele werkplaats “Islemunda”, op cultureel historisch vlak en als partner in het culturele hart van IJsselmonde op het gebied van exposities en evenementen. Wij hopen hiermee ook een kruisbestuiving te gaan bewerkstelligen tussen de kunst en het historisch erfgoed in het culturele hart van IJsselmonde, waarbij historisch erfgoed als bron van inspiratie voor de kunst kan dienen en het Streekarchief als geschiedschrijver voor de zich ontwikkelende kunst binnen IJsselmonde kan functioneren.
- Verdergaande samenwerking na te streven met de Stichting “Insula Mundi” op het gebied van fotografisch materiaal, met als uiteindelijk doel te komen tot een (digitale) beeldbank IJsselmonde.
- Genereren van meer inkomsten. O.a. door het aanvragen van financiering vanuit fondsen ter ondersteuning van projecten, activiteiten en investeringen, samenwerking met bedrijven in IJsselmonde te zoeken (o.a. door advertentieruimte aan te aanbieden in nieuwsbrief en op de website), de culturele ANBI status van het Streekarchief meer “ten gelde te maken”, aansluiting zoeken bij activiteiten in IJsselmonde en het aanbieden van het Streekarchief als historisch kenniscentrum IJsselmonde.
- Uitbreiding nastreven van het aantal bezoekers door enerzijds actievere promotie en anderzijds door aansluiting te zoeken met de seniorencentra en het onderwijs in IJsselmonde. Ook wordt meer en betere promotie van het Streekarchief en haar collectie cultureel historisch erfgoed nagestreefd. Hiervoor wordt o.a. gebruik gemaakt van de sociale media en is er naast de vernieuwde website, ook een twitteraccount en een facebookpagina in gebruik. Ook wordt meer contact met de lokale weekbladen en de nieuwsbrief van de gebiedscommissie en Like je Wijk gezocht.
- Bredere ontsluiting en bereikbaarheid van de collecties te bewerkstelligen, door enerzijds uitbreiding/voortzetting van de digitalisering van (onderdelen van) de collecties van het Streekarchief en anderzijds door de voortgaande catalogisering en indexering die momenteel plaatsvindt. Hiernaast wordt er altijd uitbreiding van de bestaande collecties en de bibliotheek gezocht en nagestreefd.

Volgend jaar bestaat de stichting Streekarchief eiland IJsselmonde 35 jaar. Dit vormt een uitstekende gelegenheid om publicitair weer onder de aandacht te komen van de inwoners en middenstand van IJsselmonde, onze beoogde doelgroep(en) en onze huidige en toekomstige partners. Hiernaast wordt er gedacht over de invulling van een feestelijke jubileumdag (de exacte verjaardag van het Streekarchief valt op 25 augustus), eventueel in samenwerking met andere culturele partners in de IJsselmonde regio. In het kader van haar 35-jarig bestaan gaat er door het Streekarchief in 2018 invulling worden gegeven aan een jubileumpublicatie. Met de slogan “Al 35 jaar het geheugen van IJsselmonde” spreken wij bovenal de wens uit dat 2018 een mooi jubileumjaar zal worden.

Colofon

“Conservatie van en educatie over de geschiedenis op IJsselmonde”
Beleidsplan Stichting Streekarchief Eiland IJsselmonde 2018-2022

Vastgesteld in de bestuursvergadering van 8 januari 2018.

Auteurs:

Stichting Streekarchief Eiland IJsselmonde
© december 2017

Stichting Streekarchief Eiland IJsselmonde

bezoekadres
Herenwaard 23
3078 AK Rotterdam

postadres
Brittenoord 32
3079 KB Rotterdam

Telefoon : (010) 482 97 68
E-mail : info@Streekarchiefijsselmonde.nl
Website : www.Streekarchiefijsselmonde.nl

